

Mitigatieplan vleermuizen Generaal de Bonskazerne, Velp (gemeente Grave)

COA

Mitigatieplan vleermuizen Generaal de Bonselkazerne, Velp (gemeente Grave)

COA

Rapportnummer: 211x05493

Datum: 7 augustus 2013

Contactpersoon opdrachtgever: De heer E. van Dijk

Projectteam BRO: Rob van Dijk, Reinder Osinga, Bas Zonnenberg

Kaft: Hollandse Hoogte 11

BRO
Vestiging Tegelen
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01
F +31 (0)77 373 76 94
E tegelen@bro.nl
I www.bro.nl

Inhoudsopgave

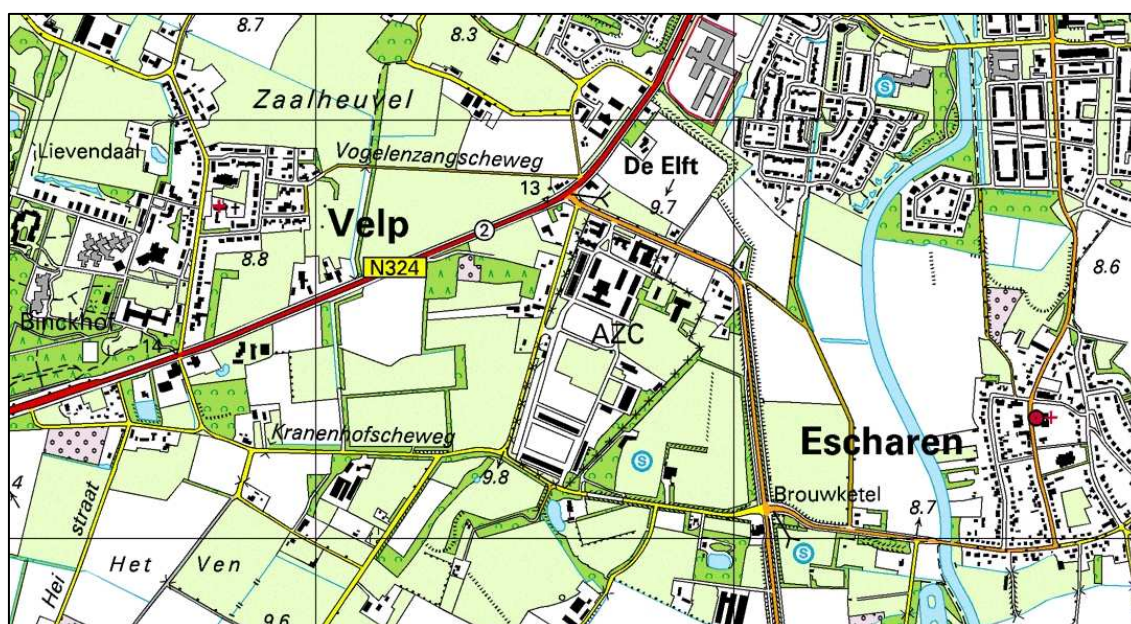
pagina

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding en achtergrond	3
1.2 Doel van het rapport	4
1.3 Leeswijzer	4
2. PLANGEBIED EN ONTWIKKELING	5
2.1 Ligging van het plangebied	5
2.2 Huidige situatie	6
2.3 Beschrijving van het initiatief	7
2.4 Uitgevoerd natuurwaardenonderzoek	8
4. EFFECTEN EN MITIGERENDE MAATREGELEN VLEERMUIZEN	11
4.1 Soortenbeschrijving	11
4.2 Effectbeschrijving	12
4.2.1 Verblijfplaatsen	12
4.2.2 Foerageergebied	12
4.3 Mitigerende maatregelen	13
4.3.1 Inleiding	13
4.3.2 Verblijfplaatsen in de nieuwbouw	13
4.3.3 Tijdelijke verblijfplaatsen	14
4.3.4 Monitoring	15
4.3.5 Werkprotocol om gebouwen vleermuisvrij te maken	15
4.4 Behoud van foerageergebied	16
5. ZEKERSTELLING	17
5.1 Verantwoordelijkheden	17
5.2 Overeenkomst	17

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding en achtergrond

Op de terreinen van de voormalige Generaal de Bonskazerne in Grave is een asielzoekerscentrum gevestigd van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Het voornemen bestaat om op het oostelijke deel van het kazerneterrein nieuwbouw te realiseren voor de opvang van asielzoekers en de monumentale kazernegebouwen een nieuwe bestemming te geven. De gewenste herbestemming en herontwikkeling zijn binnen het vigerende bestemmingplan niet toegestaan

Afbeelding 1. Topografische kaart met globale ligging plangebied.

In het kader van de bestemmingsplanprocedure is het onder andere noodzakelijk om inzicht te krijgen in de wettelijke verplichtingen en mogelijkheden met betrekking tot natuurwetgeving en natuurbeleid. Hiervoor heeft BRO een verkennend natuurwaardenonderzoek¹ uitgevoerd en is door Econsultancy bv een aanvullend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd². Uit deze onderzoeken is gebleken dat het plangebied waarde heeft voor de beschermde soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en huismus en dat effecten van de geplande ontwikkeling op deze soorten niet bij voorbaat zijn uit te sluiten.

¹ BRO, Verkennend natuurwaardenonderzoek AZC te Grave, 10 januari 2012.

² Econsultancy, Aanvullend ecologisch veldonderzoek Generaal de Bonsweg (ong.) te Grave in de gemeente Grave, 22 oktober 2012.

Voor de genoemde soorten gelden geen vrijstellingsbepalingen binnen de Flora- en faunawet. De soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger vallen onder het strengste beschermingsniveau van de Flora- en faunawet en zijn vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet is slechts mogelijk voor een zeer beperkt aantal belangen, waaronder 'dwingende redenen van groot openbaar belang'.

De huismus is vermeld als vogelsoort met een jaarrond beschermde nestplaats op de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep" (Dienst Regelingen, augustus 2009). Omdat de woning en tuin waar de huismussen nestelen in de nieuwste versie van het plan behouden blijven, zijn negatieve effecten op deze soort uit te sluiten.

Voor vleermuizen zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Er worden daarom passende mitigerende maatregelen genomen, waarmee in overeenstemming met de Flora- en faunawet wordt gehandeld. Deze maatregelen worden beschreven in het voorliggende mitigatieplan.

1.2 Doel van het rapport

In voorliggend rapport worden de mitigerende maatregelen beschreven die worden genomen om de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger te waarborgen en overtreding van de Flora- en faunawet voor deze soorten te voorkomen. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in de vorm van een ecologisch werkprotocol. De verschillende stappen en verantwoordelijkheden zijn hierin vastgelegd. De waarborging van de te nemen maatregelen zal via een overeenkomst worden geregeld die verwijst naar dit mitigatieplan.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de ligging van het plangebied en de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling kort beschreven. Er zal hierbij worden ingegaan op de onderzoeken die reeds zijn uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet.

In hoofdstuk 3 wordt vervolgens ingegaan op de gewone dwergvleermuis en laatvlieger: de ecologie, de effecten die de ruimtelijke ontwikkeling heeft op de betreffende soorten en de (te nemen) mitigerende maatregelen.

In hoofdstuk 4 wordt tenslotte de zekerstelling van de uitvoering van de maatregelen behandeld.

2. PLANGEBIED EN ONTWIKKELING

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen ten zuiden van de Generaal de Bonsweg en ten oosten van de Steegschenhofscheweg te Velp. Het plangebied wordt omgeven door agrarische percelen en graslanden. Verder zijn rondom het plangebied enkele vrijstaande woningen aanwezig. Ten zuiden van het plangebied is bedrijvenpark De Bons gelegen en ten zuidoosten sportpark De Kranenhof. De globale begrenzing van het plangebied is globaal weergegeven in Afbeelding 2. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn 178,8 – 417,6³.

Afbeelding 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving, met globale begrenzing plangebied.

³ De getallen staan respectievelijk voor de x- en de y –coördinaten van de linker benedenhoek van het betreffende km-vak.

2.2 Huidige situatie

Omgeving

Het plangebied maakt onderdeel uit van een groter kazerneterrein, dat als een stedelijke kern binnen het landelijke gebied ligt. Het terrein is geheel omheind. De kernen Grave, Velp en Esscharen liggen op korte afstand. Op enkele honderden meters ten oosten van het plangebied ligt het dal van de Graafsche Raam, een natuurgebied. Verder bestaat de omgeving uit agrarisch gebied met verspreide bosschages, houtsingels en bomenrijen.

Plangebied

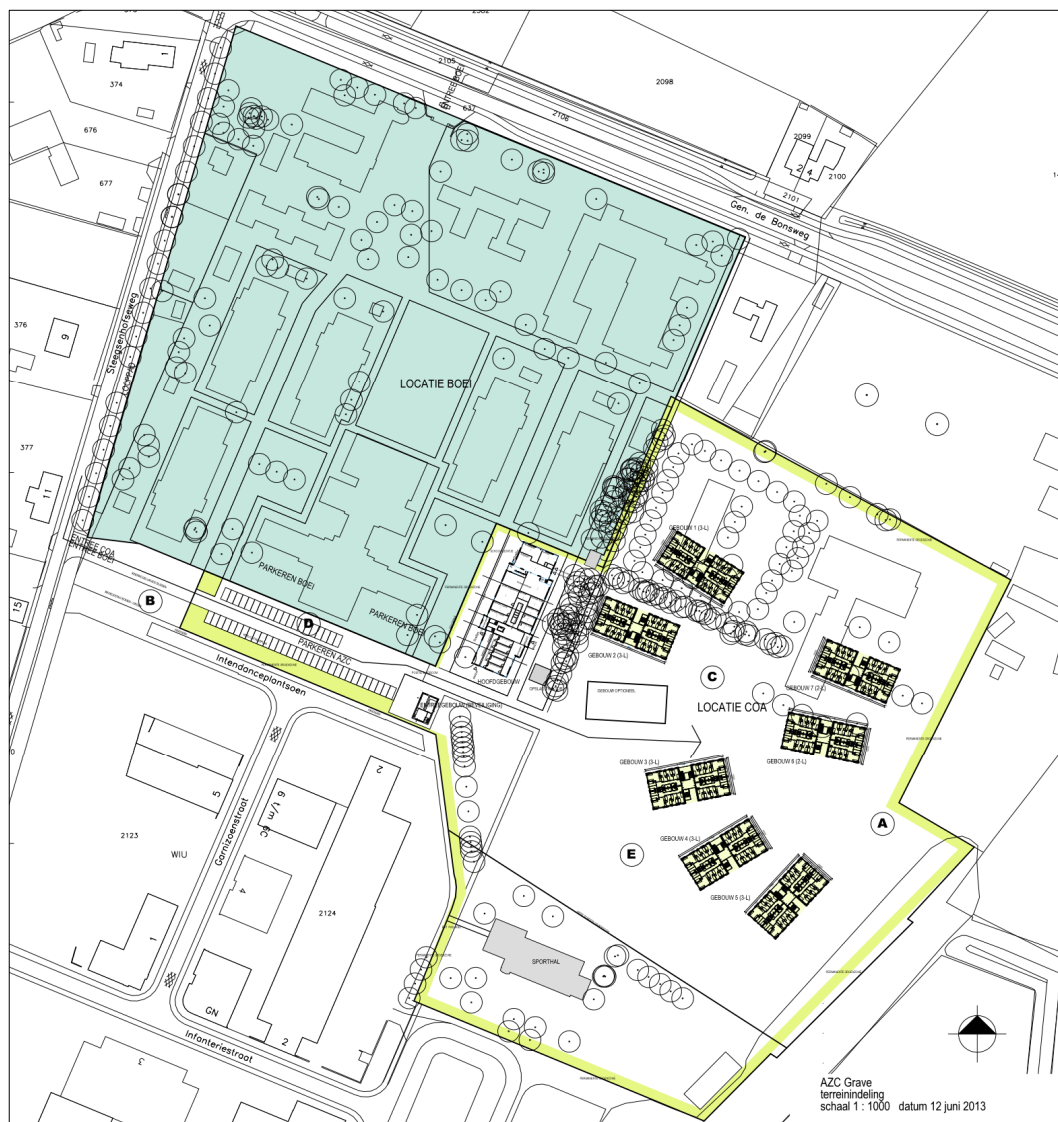
Het plangebied zelf bestaat uit de terreinen van de voormalige Generaal de Bonskazerne, waarbinnen in de huidige situatie een asielzoekerscentrum gesitueerd is. Binnen het plangebied zijn met name op het westelijke deel meerdere gebouwen aanwezig, waarvan de vooroorlogse gebouwen zijn aangewezen als rijksmonument. Op het oostelijke deel van het plangebied bevinden zich eveneens enkele gebouwen en verder een sportveld en een stormbaan. De gebouwen op het oostelijke deel zijn van naoorlogse oorsprong.

Afbeelding 3. De verschillende gebouwen in het plangebied (kaart is oostgericht)

2.3 Beschrijving van het initiatief

De ontwikkeling bestaat kortweg uit de nieuwbouw voor huisvesting voor circa 600 asielzoekers met bijbehorende voorzieningen, op het oostelijke deel van het plangebied en de herbestemming van de monumentale bebouwing op het westelijke deel van het plangebied. De concrete invulling van de vrijkomende monumentale bebouwing is nog niet volledig bekend en zal nog nader worden uitgewerkt.

Afbeelding 4. Situatieschets toekomstige situatie.

De aanwezige bebouwing op het oostelijke deel van het plangebied zal grotendeels worden gesloopt. Qua nieuwbouw voor het asielzoekerscentrum is voorzien in woonunits voor de opvang van asielzoekers, alsmede voor gebouwde voorzieningen voor het facilitair bedrijf en zorg-, educatieve,- en recreatieve activiteiten, gerelateerd aan het asielzoekerscentrum.

Voor de hier beschreven ontwikkeling zullen de navolgende werkzaamheden moeten verricht:

- het slopen van de gebouwen L en V (afbeelding 3); de bestaande sporthal ten zuiden van het sportterrein (gebouw U) blijft behouden;
- het kappen van enkele bomen rondom de twee oostelijke te slopen gebouwen. De belangrijkste groenstructuren in het plangebied (zoals bomenrijen en houtsingels) blijven behouden;
- het bouwrijp maken van de bouwvlakken door vergraven en mogelijk verwijderen van de toplaag, aanbrengen van zand en egaliseren van de nieuwe bouwlaag;
- het aanleggen van funderingen en verhardingen;
- het graven van geulen voor de aanleg van leidingen;
- het bouwen van de gebouwen;
- de aanleg van beplantingen.

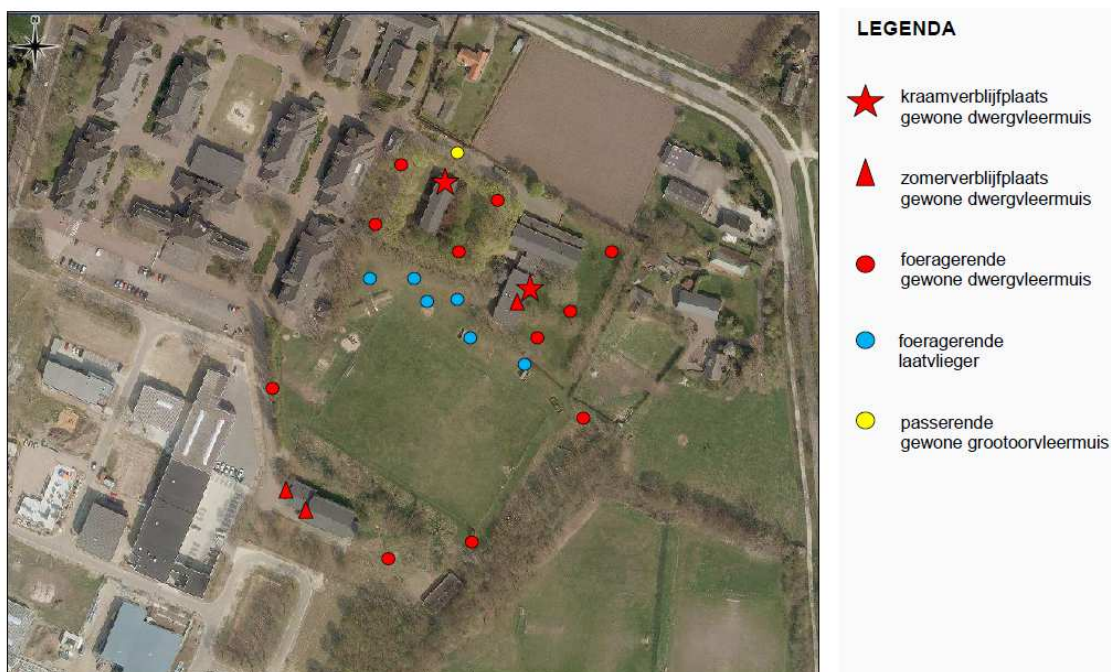
2.4 Uitgevoerd natuurwaardenonderzoek

Verkennde en aanvullende natuurwaardenonderzoeken in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van het AZC Grave zijn reeds uitgevoerd. In deze rapportage worden de aanwezige beschermde natuurwaarden en de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet beschreven. Uit deze onderzoeken is gebleken dat de ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied effect hebben op de beschermde soorten gewone huismus, dwergvleermuis en mogelijk op de laatvlieger. Effecten op eerstgenoemde soort zijn op basis van het huidige plan echter uitgesloten, doordat de betreffende woning en tuin behouden blijven.

Kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen zijn gevonden in de spouwmuur van twee panden (gebouw L en V). Tevens zijn twee zomerverblijfplaatsen gevonden in de sporthal (gebouw U) en gebouw V. Deze zijn in afbeelding 7 aangegeven. Het voorkomen van verblijfplaatsen in de verdere omgeving van het plangebied is niet bekend. De soort is echter algemeen in stedelijk en landelijk gebied. Het is zeer waarschijnlijk dat de soort ook op andere plaatsen in de gemeente voorkomt. De waarnemingen wijzen erop dat de vleermuiskolonie die in het plangebied voorkomt zich verplaatst tussen de verschillende gebouwen. De gebouwen waar de vleermuizen voorkomen, zijn ook als paar- en winterverblijfplaats geschikt.

Afbeeldingen 5 en 6. Foto's gebouwen met verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Afbeelding 7. Waarnemingen en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied

De sporthal waarin de zomerverblijfplaatsen zijn gevonden zal bij de geplande ontwikkeling behouden blijven. De slaapgebouwen L en V met daarin de kraamverblijfplaatsen en een zomerverblijfplaats zullen verdwijnen. Het foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger wordt heringericht.

In de volgende hoofdstukken worden de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling voor de betreffende soorten inzichtelijk gemaakt en worden de mitigerende maatregelen ten gunste van deze soorten beschreven. Door het plan conform de beschre-

ven maatregelen uit te voeren, wordt in overeenstemming met de Flora- en fauna-wet gehandeld.

Aan het voorliggende rapport zal een zekerstellingdocument worden gekoppeld, dit document dient zowel door de initiatiefnemer als door de uitvoerende partij ondertekend te worden en waarborgt dat het plan in overeenstemming met de beschreven maatregelen uitgevoerd wordt.

3. EFFECTEN EN MITIGERENDE MAATREGELEN VLEERMUIZEN

4.1 Soortenbeschrijving

De gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland. De gewone dwergvleermuis is een echte cultuurvolger en is dan ook veel in de bebouwde omgeving te vinden. Ook de laatvlieger komt redelijk algemeen voor in bebouwde gebieden. Deze soort is een stuk groter dan de gewone dwergvleermuis.

Beide soorten gebruiken in de loop van de seizoenen een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden. Ze kunnen regelmatig van verblijfplaats wisselen binnen de verschillende perioden. De verblijfplaatsen bevinden zich in de regel in of om gebouwen: in spouwmuren, achter gevelbetimmering, daklijsten en vensterluiken. Ook zijn ze soms te vinden in sluizen of viaducten, onder dakpannen, expansievoegen etc. en in bomen. Het betreffen met name spleetvormige ruimtes. Gewone dwergvleermuizen kunnen via zeer nauwe openingen, soms al vanaf 1,2 à 1,3 centimeter, hun verblijfplaats kruipend bereiken. Beide soorten zijn geen typische kastenbewoners.

In de loop van de seizoenen gebruiken ze een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden. Vanuit de verblijfplaatsen vliegen gewone dwergvleermuizen achter elkaar aan richting foerageergebied. Ze zijn vanaf de schemering 's avonds en 's nachts actief. Kwetsbare perioden, zoals tijdens de winterrust, worden vaak in grote groepen bijeen doorgebracht.

De gewone dwergvleermuis is in Nederland wijd verspreid en algemeen voorkomend in stedelijk en landelijk gebied. Er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. De laatvlieger gaat landelijk gezien achteruit en staat als 'kwetsbaar' op de Rode Lijst. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen. Nieuwe verblijfplaatsen ontstaan voornamelijk bij achterstallig onderhoud van gebouwen en nauwelijks bij nieuwbouw. De soort is evenals andere vleermuissoorten kwetsbaar doordat bij sloop van gebouwen kolonies verloren kunnen gaan. Door de trage voortplanting (de vrouwtjes krijgen doorgaans één jong per jaar) verloopt uitbreiding of herstel van een populatie niet snel.

4.2 Effectbeschrijving

4.2.1 Verblijfplaatsen

De verblijfplaatsen die in het plangebied zijn aangetroffen, maken deel uit van een netwerk van verblijfplaatsen die door een populatie dwergvleermuizen worden gebruikt. In het plangebied zelf zijn vijf verblijfplaatsen in drie gebouwen vastgesteld. Daarvan verdwijnen drie verblijfplaatsen in twee gebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied is niet vastgesteld. In de directe omgeving zijn niet veel gebouwen met voor vleermuizen toegankelijke spouwen aanwezig. Het vermoeden is dat de vleermuiskolonie vooral gebruik maakt van de gebouwen in het plangebied.

Voor de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis is het effect van het verdwijnen van de verblijfplaatsen relatief groot. Door het behoud van de verblijfplaatsen in de sporthal blijft er in ieder geval een aantal verblijfplaatsen in het gebied over. De sporthal heeft aan alle zijden invliegopeningen zodat deze onder verschillende weersomstandigheden geschikt zijn. In koude periodes zullen eerder zuidmuren bewoond worden; in warme perioden zullen minder zonbeschenen muren gebruikt worden.

Door het creëren van vervangende verblijfplaatsen kunnen de te slopen verblijfplaatsen als onderdeel van een groter functioneel leefgebied vervangen worden, waardoor in overeenstemming met de Flora- en faunawet wordt gehandeld. Het netwerk van verblijfplaatsen blijft in een groter geheel intact. Wel zal er dan voor gezorgd moeten worden dat vóór de ingreep tijdelijke verblijfplaatsen zijn aangebracht en dat na afloop in de nieuwbouw permanente verblijfplaatsen zijn gemaakt. Op die manier is op geen enkel moment sprake van een afname van verblijfplaatsen.

Door het slopen van de gebouwen kunnen individuele dieren worden gedood en verwond. Het is mogelijk om dit te voorkomen. Hiervoor zullen vóór de sloop maatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat vleermuizen zich op het moment van de sloop- en bouwwerkzaamheden in de bebouwing bevinden. Door het nemen van dergelijke maatregelen zijn negatieve effecten op individuele dieren uit te sluiten.

4.2.2 Foerageergebied

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger jagen in halfopen en besloten landschappen, zoals parkachtige gebieden. Ze vliegen daarbij op enige afstand (1 – 8 meter) langs de vegetatie. Ze vliegen op een hoogte van gemiddeld 2 – 5 meter, maar soms wel tot 15 meter. Het voedsel van de gewone dwergvleermuis bestaat uit muggen, dansmuggen, schietmotten, maar ook haften, gaasvliegen, nachtvinders en soms

ook kevers. Ze vangen deze prooien in de vlucht. Een gemiddelde kraamkolonie van 50 dieren vangt in een jaar meer dan 10 miljoen muggen.

Het plangebied wordt parkachtig ingericht. Dit biedt een goede uitgangssituatie voor het gebruik door vleermuizen als foerageergebied. Gezien de grote aantallen foeragerende vleermuizen in het plangebied is het van belang om deze functie te behouden. Door het nemen van een aantal maatregelen kan worden verzekerd dat het plangebied in de nieuwe situatie geschikt is als foerageergebied.

4.3 Mitigerende maatregelen

3.3.1 Inleiding

Het doel van de mitigerende maatregelen is enerzijds het voorkomen van negatieve effecten op populatieniveau (d.w.z. op de functionele leefomgeving van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger), en anderzijds het voorkomen dat dieren tijdens de sloop en bouwwerkzaamheden gedood of verwond worden. In de volgende paragraaf worden maatregelen beschreven voor het creëren van nieuwe verblijfplaatsen in de nieuwbouw. Omdat de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen in de te slopen bebouwing niet kan worden uitgesloten, zullen de vervangende verblijfplaatsen ook geschikt worden gemaakt als winterverblijf. Omdat deze verblijfplaatsen pas enige tijd na de sloop gereed komen, zullen in de tussentijd tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten worden opgehangen. Vervolgens worden maatregelen beschreven die ervoor zullen zorgen dat tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden geen vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

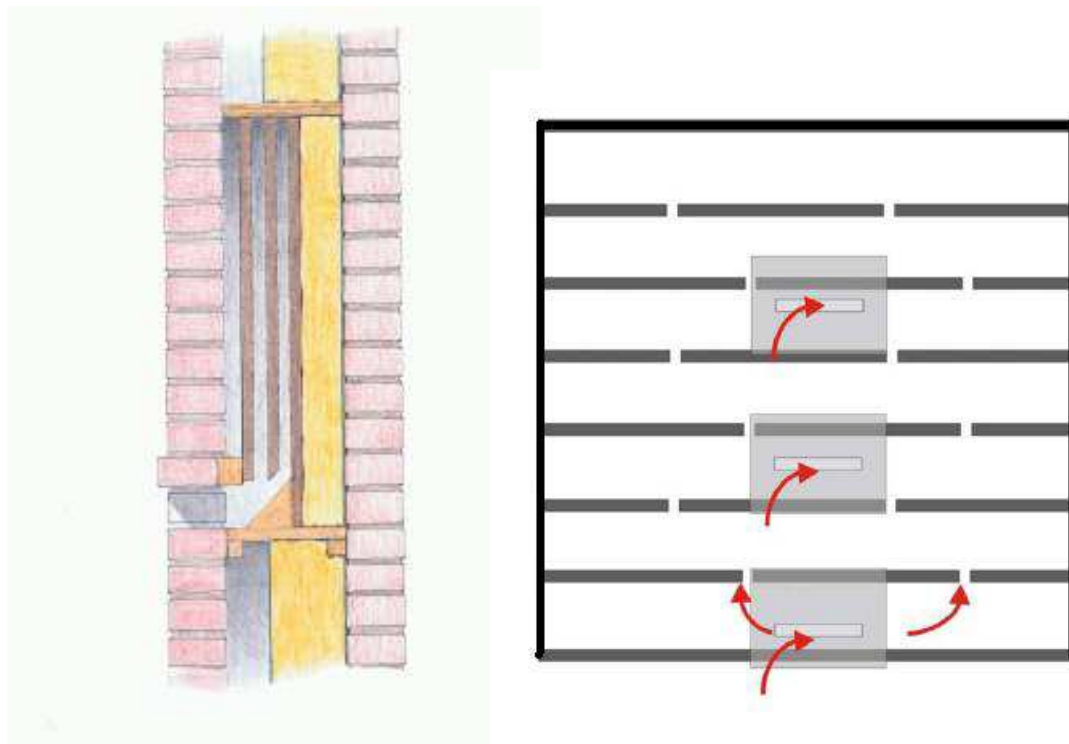
3.3.2 Verblijfplaatsen in de nieuwbouw

Er zal in ieder nieuw gebouw een nieuwe verblijfplaats met verschillende invliegopeningen worden gecreëerd, die geschikt zal zijn als paarplaats, zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en winterverblijfplaats. Deze verblijfplaatsen worden ingebouwd in de spouwmuren. Er wordt voor gekozen om niet de gehele spouwmuur toegankelijk te maken, maar om afgesloten compartimenten in de spouw te maken.

De verblijfplaatsen zullen zowel op het oosten, westen, zuiden als noorden worden georiënteerd, zodat in iedere verblijfplaats een verschillend microklimaat ontstaat. Hierdoor ontstaan verblijfplaatsen die in verschillende delen van het jaar geschikt zijn voor vleermuizen en wordt de kans vergroot dat vleermuizen de verblijfplaatsen daadwerkelijk gaan gebruiken. De exacte locaties zullen door architectenbureau Groosman Partners worden weergegeven in de bouwtekeningen. De te realiseren gebouwen zullen een buitengevel krijgen van baksteen. Deze is ruw genoeg voor

vleermuizen om zich te kunnen aanhechten aan de muur bij het naar binnen kruipen.

De verblijfplaatsen worden ruim gedimensioneerd, nl. 1 meter breedte x 2 meter hoogte. Met name door de gekozen hoogte en de verdeling in compartimenten ontstaat binnen een verblijfplaats de noodzakelijke diversiteit in microklimaten. In bijgevoegde afbeeldingen 8 en 9 zijn een vooraanzicht en een zijaanzicht schematisch weergegeven.

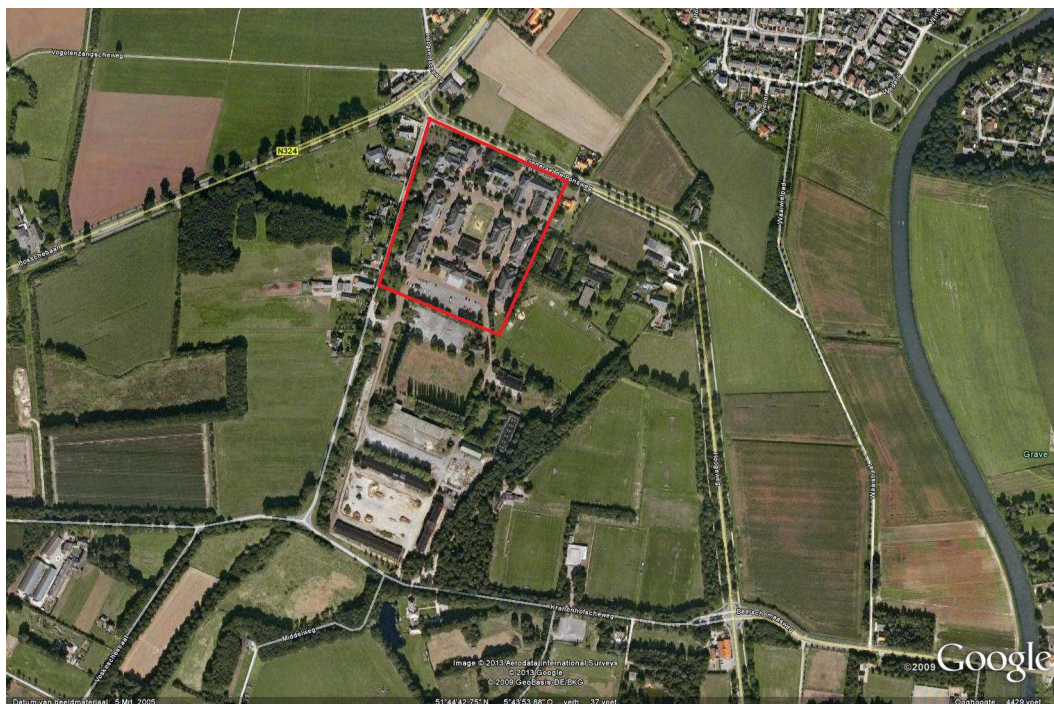

Afbeeldingen 8 en 9. Schematisch beeld van een zijaanzicht en vooraanzicht van een vleermuisverblijf in een spouw.

3.3.3 Tijdelijke verblijfplaatsen

Er zullen tijdelijke verblijfplaatsen worden gecreëerd in de vorm van vier vleermuis-kasten. Deze zullen worden opgehangen in het westelijke deel van het kazerneterrein. Het gebied waarin deze zullen worden opgehangen, is weergegeven in afbeelding 10. Het type vleermuis-kasten dat zal worden gebruikt, is een grote kast (kraamkast) met meerdere compartimenten. Hierbij zullen kasten worden gebruikt die volgens de nieuwste inzichten zijn ontworpen.

De verblijfplaatsen zullen zes maanden waarin vleermuizen actief zijn vóór aanvang van de werkzaamheden worden opgehangen. Dit betekent dat de periode 1 november – 1 maart niet meetelt in de gewenningstijd.

Afbeelding 10. Het gebied waarbinnen de (tijdelijke) vleermuiskasten worden opgehangen (rood omlijnd)

3.3.4 Monitoring

In de soortenstandaard van de gewone dwergvleermuis is aangegeven dat mitigerende maatregelen zoals nieuwe verblijfplaatsen op hun effectiviteit moeten worden gemonitord. Voor de beperkte ingreep waar het in de voorgenomen ontwikkeling om gaat, kan niet geëist worden dat de initiatiefnemer dit jarenlang laat uitvoeren. Desalniettemin is kennis over de ingebruikname van nieuwe verblijfplaatsen erg waardevol. Daarom zal in overleg met een lokale vleermuizenwerkgroep worden overlegd of zij dit op vrijwillige basis kunnen onderzoeken.

3.3.5 Werkprotocol om gebouwen vleermuisvrij te maken

Vóór aanvang van de sloop dienen de gebouwen vrij te zijn van vleermuizen om te voorkomen dat dieren gedood of verwond worden. De gebouwen zullen ongeschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het maken van gaten in de buitenmuur. Deze gaten worden zo gemaakt dat er een flinke tocht in de spouw ontstaat en licht diep in de spouw kan binnendringen.

Deze gaten worden gemaakt in de periode waarin vleermuizen actief zijn (nachttemperatuur van minimaal 10 graden Celsius) tenminste 5 dagen voor aanvang van de sloop. De gaten zullen worden gemaakt onder begeleiding van een ter zake deskundige op het gebied van vleermuizen.

4.4 Behoud van foerageergebied

Het plangebied wordt parkachtig ingericht. Dit biedt een goede Ausgangssituatie voor het gebruik door vleermuizen als foerageergebied. Door het nemen van een aantal maatregelen kan worden verzekerd dat het plangebied in de nieuwe situatie geschikt is als foerageergebied. Deze maatregelen zullen ook ten goede komen aan de natuurwaarde van het gebied in het algemeen.

- De boombeplanting rondom het te slopen gebouw L en de beplanting aan de oostzijde van het plangebied blijven behouden;
- De groengebieden zoals aangegeven in het masterplan worden beplant als dichte bosschages of open boomweides. Hiervoor wordt gekozen voor inheems boom- en struikplantsoen.
- De wadi die is aangegeven in het masterplan wordt ingericht en beheerd als gras-kruidenvegetatie met extensief beheer.
- Voor de straat- en terreinverlichting wordt gekozen voor lage verlichtingspunten met armaturen die verlichting naar boven afschermen.

Daarnaast is het van belang om tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden overmatige verlichting door bouwlampen te voorkomen.

4. ZEKERSTELLING

5.1 Verantwoordelijkheden

Voor het vastleggen van de maatregelen wordt aangesloten bij de gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector. Deze gedragscode stelt dat de initiatiefnemer zorgt voor controleerbaarheid van de afspraken die genomen worden ter bescherming van flora en fauna. Hiertoe behoort ook het schriftelijk vastleggen van deze afspraken. Voor de uitvoering van de afspraken noemt de gedragscode een 'ketenverantwoordelijkheid'. Dit betekent dat de initiatiefnemer verantwoordelijk is dat de uitvoerder / aannemer op de hoogte is van de te nemen maatregelen. De aannemer en eventuele onderaannemer is vervolgens verantwoordelijk dat het uitvoerende personeel de betreffende maatregelen naleven. Bouwondernemer en projectontwikkelaar zijn daarmee beide verantwoordelijk voor het naleven van de mitigerende maatregelen.

Initiatiefnemer legt verantwoording af aan de gemeente voor het uitvoeren van de te nemen maatregelen. Bij het aantoonbaar niet naleven van de gemaakte afspraken, zal de gemeente dit rapporteren aan het Ministerie van EZ, dat bevoegd gezag is inzake handhaving van de Flora- en faunawet. Het Ministerie kan vervolgens overgaan tot een handhavingprocedure.

5.2 Overeenkomst

Om de afspraken vast te leggen, wordt een overeenkomst opgesteld, waarin wordt verwezen naar voorliggend mitigatieplan. Deze overeenkomst zal worden ondertekend door de initiatiefnemer en de gemeente Grave, voordat vaststelling van het bestemmingsplan zal plaatsvinden.

